21.9.2020

Riksdagen
Jord- och skogsbruksutskottet
MmV@eduskunta.fi

E 84/2020 rd
UTLÅTANDE OM EU:S STRATEGI FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD FÖR 2030 OCH FINLANDS STÄLLNING TILL STRATEGIN

SLC tackar för möjligheten att kommentera EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030. SLC ser främjande av biologiska mångfalden av naturen i Finland, EU och hela världen som mycket viktigt. Sålunda stöder SLC EU-kommissionens avsikter i princip, fastän gällande sätten att nå målen avviker SLC:s åsikter delvis från kommissionens proposition.

SLC kommenterar strategin och Finlands ställning från jord- och skogsbrukets synvinklar och framför följande:

1) Jordbruk

SLC lyfter fram behovet av att samarbeta med markägare och lantbrukare i frågor berörande biodiversitet och klimat. Det finns behov av att förbättra kännedomen och kunskapen genom att utveckla rådgivnings-och utbildningstjänster och att besluten baserar sig på vetenskapligt underbyggda fakta och forskningsresultat. Det är viktigt att hitta lösningar som kombinerar biodiversitet, kolbindning och lönsamt jordbruk samtidigt som en hög inhemsk självförsörjningsgrad av livsmedel bibehålls. Aktiva lantbrukare är i nyckelposition i frågor gällande klimat och biodiversitetsfrågor. SLC välkomnar mer satsningar i samarbete bland aktörer i samhället som också inkluderar Finlands jordbrukare och jordbrukssektorn. Ett positivt exempel är det samarbete som sker inom ramen för Carbon Action-projektet som leds av Baltic Sea Action Group (BSAG), där bland annat SLC deltar.

Vi bör säkerställa att verkställandet av återställande åtgärder för biodiversitet och ökade skyddskrav inte minskar den inhemska livsmedelsförsörjningsgraden som idag ligger mellan 70-80 %, betydligt högre än t ex i Sverige och inte försämrar jordbruksnäringens redan nu ansträngda lönsamhet. Det är också viktigt att höja självförsörjningsgraden av växtprotein inom EU.

Det här viktiga arbetet med biodiversitetsstrategin borde ske i nära samarbete med Farm To Fork (F2F) strategin vilken innehåller liknande förslag. Det är viktigt att dessa strategier koordineras och jobbar i samma riktning.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0

I programmet för återställande av biodiversiteten (m a o förbättrandet av tillståndet för hotade livsmiljöer och arter) föreslås framtill 2030 14 olika huvudmålsättningar. Vi vill kommentera målsättningarna på följande sätt:

30 % målsättningen för inrättandet av skyddsområden

Naturskydd och återställande åtgärder skall i första hand genomföras med frivilliga medel. I skyddsmålsättningarna bör man också beakta områden utanför skyddsområden som säkerställer biodiversiteten.

Med tanke på att säkerställa lönsamheten av jordbruket och skogsbruket bör jordbrukarna och skogsägarna involveras genom avtal i skötseln av skyddsområden och ekosystemtjänster. Detta skulle kunna medföra tilläggsinkomster för primärnäringarna samtidigt som det skulle vara ett kostnadseffektivt sätt för samhället. Jordbrukarna har en viktig roll i att främja biologiska mångfalden till exempel vårdbiotoper.

Stoppa minskningen av förekomsten av pollinerare

Till och med 75 % av de viktigaste odlingsväxterna är beroende av insektpollinering. Pollinerarnas betydelse för livsmedelsproduktionen är mycket stor. Det behövs dock mer information om pollinerarläget och hur det utvecklas uttryckligen i Finland. Det pågår ett projekt kring detta, Pölyhyöty -projektet, som utreder förekomsten av pollinerare. Resultaten från detta ger viktigt beslutsunderlag för hur situationen ser ut i Finland.

Minska användningen av kemiska växtskyddsmedel

Godkända aktiva substanser och växtskyddsmedel har minskat märkbart under de senaste åren. Med tanke på växtproduktionen, speciellt specialgrödor är det viktigt att det finns lösningar för ett effektivt växtskydd. I annat fall kan odlingsriskerna minska lönsamheten dramatiskt. Satsningar behövs på mekaniska och biologiska metoder med tanke på framtiden. Det är också viktigt att kvaliteten på produkterna och lönsamheten inom odlingen kan bibehållas. I annat fall kommer produktionen lätt att flytta ut från EU-området i fortsättningen. SLC kan inte heller acceptera ett generellt fördömande av alla kemiska växtskyddsmedel. Deras negativa inverkan på biodiversiteten måste bedömas från fall till fall.

Minst 10 % av åkermarken inbegrips av mångfaldselement

SLC understöder Finlands ställningstagande till kommissionens meddelande om att andelen av icke-produktiv areal i lantbrukslandskap bibehålls på nuvarande nivå 5 % och att beslutsmakten om detta hålls hos medlemsländerna. Utvecklingen av åkermarkens biodiversitet och i åkermarkens randområden i Finland bör följas upp regelbundet inom ramen för jordbrukets miljöarbete.

Biodiversitetsfrågorna är beaktade i jordbrukets miljöstödsystem och har visat sig vara effektiva men det har inte funnits tillräcklig finansiering för att verkställa alla åtgärder till exempel finansieringen av vårdbiotoper.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0

Minst 25 % av åkerarealen odlas ekologiskt

Ekoproduktionen måste utvecklas marknadsdrivet så att utbudet och efterfrågan är i balans. Det är viktigt att priset på ekoråvaror utvecklas i gynnsam riktning som skapar framtidstro bland odlarna. Priset till exempel på ekospannmål har sjunkit till följd av det ökade utbudet. Finlands målsättning idag är att 20 % av åkerarealen skall vara i ekoproduktion. Finland uppdaterar för närvarande den nationella ekostrategin.

Minska näringsgutsläppen från gödselmedel med 50 % och minska användningen med 20 %

SLC understöder att agroekologiska principer, som siktar på att förbättra markstrukturen, fånggrödor, vintertida växttäcke, ökad mullhalt, bördighet och åkermarkens vattenhållande egenskaper med mera tas i bruk på gårdarna i en allt större utsträckning. Det behövs mera forskning och kunskapsutbyte om förutom jordbruksmarkens fysikaliska och kemiska egenskaper också gällande mikrob aktivitet med tanke på effektivt utnyttjandet av näringsämnen i jorden.

Biogasproduktion där stallgödsel och växtrester kan utnyttjas till biogasproduktion producerar som biprodukt organiskt gödselmedel. En ökad användning av organiska gödselmedel gynnar markens biodiversitet. Som en del av MTK/SLC:s klimatvägkarta eller färdplan, ett klimatneutralt Finland 2035 har producentorganisationerna föreslagit stora satsningar på biogasproduktion, så att i första skedet 1/3 av stallgödseln skulle utnyttjas inom energiprodukion och 50 000 hektar vallproduktion i södra Finland skulle kunna styras till biogasproduktion.

Dessa åtgärder går hand i hand även med jordbrukets klimatarbete.

2) Skogsbruk

För en fungerande cirkulär ekonomi behöver EU och Finland en växande bioekonomi. Till det behöver vi aktivt skogsbruk och en skogsindustri som kan verka lönsamt.

Strategins förslag till strikt skydd av torvmark kan visa sig mycket problematisk i Finland, eftersom en fjärdedel av vår skogsmark samt totalvolym och tillväxt av skogsbeståndet befinner sig på torvmark. Kommissionens delvis otydliga planer för strikt beskydd av gamla skogar och rekommendation för naturnära skogsbruk framkallar också oro, fast ändamålet är gott.

Naturnära skogsbrukets betydelse kan variera mellan olika länder. Otydligheten innebär risker för Finlands skogsbruk, och de bör ta i beaktande.

Från skogsbioekonomins synvinkel börjar allt från skogen och där spelar den enskilda skogsägaren en stor roll i Finland. Därför bör markägaren – skogsägaren – beaktas när EU:s biodiversitet-strategi behandlas. Det görs genom att egendomsrätten beaktas i strategin.

I Finland har naturvård traditionellt skett via lagstiftning och frivilligt skydd. Dessa möjliggör att alla hållbarhetssynvinklar – ekologiska, ekonomiska och sociala –

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0

beaktas. Biodiversitetstrategin utgår närmast från ekologisk hållbarhet. Social hållbarhet tycks ha glömts bort och därför vill SLC efterlysa en helhetshållbarhet, som i långa loppet leder till bättre resultat för både naturen och människor.

Verkställande av biodiversitetsstrategin ska ske ändamålsenligt, så att medlemsländer kan genomföra strategin på ett sätt som passar respektive medlemslandets förhållanden. Till exempel skyddande av gamla och naturskogar borde fattas på en nationell nivå (också definitionerna borde vara nationella). SLC påpekar att skogsärenden hör till EU-medlemsländernas nationella beslutsfattande.

Också EU:s skogsstrategi är under arbete. Det är viktigt att skogsstrategin inte blir sekundär till biodiversitetsstrategin och detta borde betonas i Finlands ståndpunkt.

Vidare, i EU:s nya biodiversitetstrategi är risken att beslut inte fattas på den lägsta ändamålsenliga nivån – det vill säga så nära medborgarna som möjligt. Då förverkligas inte den så kallade närhetsprincipen.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.

Rikard Korkman
Ombudsman

Annika Öhberg
Ombudsman

Viktor Harvio
Skogsombudsman

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0